

Nội dung bài viết

1. [Hoạt động thực hành - Bài 8C Tiếng Việt lớp 5 VNEN](#)
2. [Hoạt động ứng dụng - Bài 8C Tiếng Việt 5 VNEN](#)

Hoạt động thực hành - Bài 8C Tiếng Việt lớp 5 VNEN

Câu 1.

Chơi trò chơi: *Tìm nghĩa gốc và nghĩa chuyển của từ nhiều nghĩa.*

Lời giải chi tiết:

Cách chơi:

- Bạn A: Nêu một từ nhiều nghĩa và mời bạn B trong nhóm đặt ít nhất hai câu với từ đó để thể hiện nghĩa gốc và nghĩa chuyển của từ.

- Bạn B: Sau khi hoàn thành yêu cầu của bạn A đưa ra, bạn B được quyền nêu một từ nhiều nghĩa khác và mời bạn C tiếp tục thực hiện như mình vừa làm

Mẫu:

<i>Từ</i>	<i>Nghĩa</i>	<i>Câu</i>
<i>Đi</i>	Nghĩa gốc	Bé Na đang tập những bước đi đầu tiên
	Nghĩa chuyển	Chiếc xe đi chầm chậm qua đoạn đường đèo
<i>Mũi</i>	Nghĩa gốc	Cô ấy có cái mũi như người nước ngoài
	Nghĩa chuyển	Mỗi lần đi ra biển, tôi đều thích ngửi ở mũi thuyền
<i>Đậu</i>	Nghĩa gốc	Mẹ vừa nấu một nồi xôi đậu
	Nghĩa chuyển	Bạn Ngọc thi đậu học sinh giỏi huyện

Câu 2.

Tìm ở cột B lời giải nghĩa thích hợp cho từ in đậm trong mỗi câu ở cột A và viết kết quả vào vở:

A	B
<p>– Mùa <i>xuân</i>⁽¹⁾ là Tết trồng cây Làm cho đất nước càng ngày càng <i>xuân</i>⁽²⁾.</p> <p>– Ông Đỗ Phủ là người làm thơ rất nổi tiếng ở Trung Quốc đời nhà Đường, có câu rằng “Nhân sinh thất thập cổ lai hi”, nghĩa là “Người thọ 70, xưa nay hiếm.” (...) Khi người ta đã ngoài 70 <i>xuân</i>⁽³⁾, thì tuổi tác càng cao, sức khỏe càng thấp.</p> <p style="text-align: right;">(Hồ Chí Minh)</p>	<p>a) Một mùa trong năm (mùa xuân).</p> <p>b) Tuổi (năm).</p> <p>c) Trẻ trung, tươi đẹp.</p>

Lời giải chi tiết:

A	B
<p>– Mùa <i>xuân</i>⁽¹⁾ là Tết trồng cây Làm cho đất nước càng ngày càng <i>xuân</i>⁽²⁾.</p> <p>– Ông Đỗ Phủ là người làm thơ rất nổi tiếng ở Trung Quốc đời nhà Đường, có câu rằng “Nhân sinh thất thập cổ lai hi”, nghĩa là “Người thọ 70, xưa nay hiếm.” (...) Khi người ta đã ngoài 70 <i>xuân</i>⁽³⁾, thì tuổi tác càng cao, sức khỏe càng thấp.</p> <p style="text-align: right;">(Hồ Chí Minh)</p>	<p>a) Một mùa trong năm (mùa xuân).</p> <p>b) Tuổi (năm).</p> <p>c) Trẻ trung, tươi đẹp.</p>

Câu 3.

Xác định nghĩa gốc và nghĩa chuyển của mỗi từ dưới đây và đánh dấu kết quả vào bảng:

Từ	Nghĩa	Xác định	
		Nghĩa gốc	Nghĩa chuyển
Cao	Có chỉ ãu cao lớn hơn mức bình thường		
	Có số lượng hoặc chất lượng hơn hẳn mức bình thường.		
Nặng	Có trọng lượng lớn hơn mức bình thường		
	Ở mức độ cao hơn, tr ầ n trọng hơn mức bình thường.		
Ngọt	Có vị như vị của đường, mật		
	Lời nói (nhẹ nhàng), dễ nghe.		

	(Âm thanh) nghe êm tai		
--	------------------------	--	--

Lời giải chi tiết:

Từ	Nghĩa	Xác định	
		Nghĩa gốc	Nghĩa chuyên
Cao	Có chỉ ều cao lớn hơn mức bình thường	x	
	Có số lượng hoặc chất lượng hơn hẳn mức bình thường.		x
Nặng	Có trọng lượng lớn hơn mức bình thường	x	
	Ở mức độ cao hơn, tr ần trọng hơn mức bình thường.		x
Ngọt	Có vị như vị của đường, mật	x	
	Lời nói (nhẹ nhàng), dễ nghe.		x
	(Âm thanh) nghe êm tai		x

Câu 4.

Đặt câu để phân biệt các nghĩa của một trong những từ nói trên.

Lời giải chi tiết:

Học sinh tham khảo các câu sau:

Từ	Nghĩa	Đặt câu
Cao	Có chỉ ều cao lớn hơn mức bình thường	Bạn Nam cao nhất lớp em
	Có số lượng hoặc chất lượng hơn hẳn mức bình thường.	Năm nay, sản lượng lúa cao hơn so với năm trước.
Nặng	Có trọng lượng lớn hơn mức bình thường	Tuy mới lớp 5 nhưng bạn Tuấn đã nặng 50kg.
	Ở mức độ cao hơn, tr ần trọng hơn mức bình thường.	Lãi suất ngân hàng cho vay nặng hơn lãi suất vay ở bên ngoài.
Ngọt	Có vị như vị của đường, mật	Mật ong rừng rất ngọt và thơm
	Lời nói (nhẹ nhàng), dễ nghe.	Cô giáo em có giọng nói rất ngọt ngào.
	(Âm thanh) nghe êm tai	Tiếng đàn violon ngọt ngào cất lên trong đêm tối.

Câu 5.

Dưới đây là hai cách mở bài của bài văn Tả con đường quen thuộc từ nhà em tới trường. Hãy trao đổi nhóm để cho biết:

- Đoạn nào mở bài theo kiểu trực tiếp, đoạn nào mở bài theo kiểu gián tiếp?

- Cách viết mỗi kiểu mở bài như thế nào?

a. Từ nhà em đến trường có thể đi theo nhiều ngã đường. Nhưng con đường mà em thích đi hơn cả là đường Nguyễn Trường Tộ.

b. Tuổi thơ của em có biết bao kỉ niệm gắn với những cảnh vật của quê hương. Đây là dòng sông nhỏ đây ắp tiếng cười của bọn trẻ chúng em mỗi buổi chiều hè. Kia là trườn đê rộn rã tiếng hát của thanh niên nam nữ những đêm sáng trăng. Nhưng gần gũi, thân thiết nhất với em vẫn là con đường từ nhà đến trường - con đường em gắn bó suốt những năm tháng học trò.

Lời giải chi tiết:

- Trong hai đoạn mở bài trên, ta thấy:

+ Đoạn a : Mở bài trực tiếp

+ Đoạn b : Mở bài gián tiếp

- Cách viết mở bài của mỗi kiểu:

+ Đoạn a: giới thiệu ngay con đường sẽ tả.

+ Đoạn b: Kể về những kỉ niệm gắn bó thời thơ ấu đối với cảnh vật quê hương rồi mới giới thiệu con đường sẽ tả.

Câu 6.

Dưới đây là hai cách kết bài của bài văn Tả con đường quen thuộc từ nhà em tới trường. Hãy cho biết điểm giống nhau và khác nhau giữa đoạn kết bài không mở rộng (a) và đoạn kết bài mở rộng (b).

a. Con đường từ nhà em đến trường có lẽ không khác nhiều lắm những con đường trong thành phố, nhưng nó thật thân thiết với em.

b. Em rất yêu quý con đường từ nhà đến trường. Sáng nào đi học, em cũng thấy con đường rất sạch sẽ. Em biết đây là nhờ công quét dọn ngày đêm của các cô bác công nhân vệ sinh. Em và các bạn bảo nhau không xả rác bừa bãi để con đường luôn sạch, đẹp.

Lời giải chi tiết:

- Giống nhau: Cả hai đoạn kết bài đều nêu bật tình cảm thân thiết, gắn bó và yêu quý của bạn học sinh đối với con đường.

- Khác nhau:

+ Đoạn a: Nêu bật tình cảm đôi với con đường.

+ Đoạn b: Nêu tình cảm đối với con đường, đề cao công lao của các cô bác công nhân vệ sinh đã giữ cho con đường sạch, đẹp; đồng thời thể hiện các hành động thiết thực đối với con đường mà mình yêu quý.

Câu 7.

Viết một đoạn mở bài kiểu gián tiếp và một đoạn kể bài kiểu mở rộng cho bài văn tả cảnh đẹp ở địa phương em.

Lời giải chi tiết:

Học sinh tham khảo các mở bài sau đây:

a) Mở bài tả dòng sông quê hương:

- Mở bài trực tiếp: Ở làng của em, có một dòng sông vô cùng xinh đẹp, được mọi người gọi với cái tên là sông Gianh.

- Mở bài gián tiếp:

Oi! Con sông quê, con sông quê
Oi! con sông quê, con sông quê
Con cá dưới sông, cây tr ồng trên bãi
Lúa gặt r ồi còn để lại rơm thơm...

Đó là những ca từ trong bài hát Khúc hát sông quê do ca sĩ Anh Thơ thể hiện. Lời bài hát da diết ấy, đánh thức trong lòng em những tình cảm xao xuyến cùng những kỉ niệm đẹp bên dòng sông quê hương yêu dấu. Dòng sông ấy, in sâu vào trong tâm trí, trong trái tim em với tên gọi mộc mạc "sông Gianh".

b) Mở bài tả cánh đồng lúa quê hương:

- Mở bài trực tiếp: Mỗi năm vào tháng 6, em luôn rất mong ngóng được cùng gia đình về quê ngoại. Bởi lúc này, em sẽ được chiêm ngưỡng cánh đồng lúa chín rộng lớn, xinh đẹp tuyệt vời.

- Mở bài gián tiếp:

Đứng bên ni đồng, ngó bên tê đồng, mênh mông bát ngát
Đứng bên tê đồng, ngó bên ni đồng, bát ngát mênh mông...

Hai câu ca dao ấy, gợi lên hình ảnh cánh đồng lúa rộng lớn và trù phú. Đồng thời, nó cũng gợi lên trong tâm trí em những hình ảnh về cánh đồng lúa của quê hương mình. Đó là cánh đồng lúa đẹp nhất đối với em.

Hoạt động ứng dụng - Bài 8C Tiếng Việt 5 VNEN

Đọc cho người thân nghe đoạn mở bài và kết bài mà em đã viết. Viết thêm phần thân bài để tạo thành bài văn tả cảnh đẹp quê hương em.